

FESTIVALOVÝ DENNÍK

artfilm

FORZA

MESTO
TRENČIANSKE
TEPLICE

TRENČÍN

KÚPELE
TRENČIANSKE
TEPLICE

Pravda

artfilmfest
INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
TRENČIANSKE TEPLICE
TRENČÍN

štvrtok 26. júna 2014

22. Art Film Fest

číslo 6 • ZADARMO

foto: Radovan Stoklasa

Chcem vytvoriť slobodný priestor

Milana Lasicu, Milana Kňažka, Attilu Mokosa či Kateřinu Šafaříkovú obsadil do svojho celovečerného debutu *Agáva* Ondrej Šulaj. Scenárista, ktorého Art Film Fest zajtra ocení Zlatou kamerou, si tak prvý raz skúša prácu režiséra dlhometrážnej snímky. Nahrúca ju podľa novely Agáty Ladislava Ballega. S jeho dielom Ondrej Šulaj medzi filmárov aj vstúpil, keď začiatkom 80. rokov napísal scenár podľa knihy *Pomocník*.

Čo vás po vyše 30 rokoch pri filme pohlo k réžii celovečerného filmu?

Človek by sa v každom veku mal skúsiť postaviť akejkolvek výzve. Mám za sebou prvých desať filmovacích dní, a hoci mám skúsenosti s réžiou v divadle aj televízii, musím sa znova učiť. Paradoxne sa tak v čase, keď ma Art Film Fest akoby za celoživotné dielo oceňuje Zlatou kamerou, stávam zároveň debutantom.

Vý ste filmovali aj v 90. rokoch, keď slovenský film takmer zanihol. Ako je to možné?

S Martinom Šulíkom sme našli producenta Rudolfa Biermanna, ktorý bol vtedy naozaj zažratý fanúšik a chcel nakrúcať nevelmi komerčné filmy. Aj jeho zásluhou sa podarilo všeličo nakrútiť. Ale okrem peňazí bol aj iný problém. V 80. rokoch sa mnohí sťažovali, že situácia je zlá a na Kolibe im neumožnia naplno povedať, čo chcú. V 90. rokoch, keď si už mohli povedať, čo chceli, sa však ukázalo, že nemajú zaujímavé projekty... Grantová komisia pri mi-

nisterstve kultúry vtedy ročne dostávala päť, šesť projektov. Teraz je ich aj 50 či 60.

Kde sa vzali filmári s nápadmi?

K hranému filmu prerazili mladí dokumentaristi a dávajú o sebe výrazne vedieť. Často nakrúcajú najmä sociálne témy, ktoré majú ochytné. Ale mám pocit, že postupne môžu prísť aj s témami, ktoré sa doteraz v slovenskom filme neobjavili. Pre to všetko sú tieto roky azda prielomom, ktorý môže rozhýbať celý slovenský film.

Kde vy beriete témy, ktoré chcete spracovať?

Väčšinou ma oslovili režiséri, tak to bolo v prípade Martina Šulíka, Štefana Uhera, ale aj Dušana Hanáka. Nie som typ, ktorý by bol dva roky zatvorený v pracovni a hľadal tému.

Aké sú pre vás výzvy?

Vždy má láka spracovať obdobie, ktoré je prelomové. Ako napríklad aj Agáty, ktoré sa odohrávajú dva roky po 2. svetovej vojne. V takých

časoch sa najvýraznejšie prejavujú charaktery. A ja mám rád postavy, ktoré sa pohybujú na ostrej noži, na hranici svojich možností a schopností. Súčasnosť, keď udalosti, ktoré sa dejú, sú o mesiac už akoby zabudnuté, ma neoslovuje.

Ako by mohla filmu pomôcť Filmová a televízna fakulta VŠMU, ktorej budete znova dekanom?

Časy, keď sme mali v starej budove školy nejaké štyri miestnosti, jeden starý strihací stôl a zopár takmer vyradených kamier, sú za nami. Nová budova je dobre vybavená. Ale mám pocit, že sa z nej vytratil tvorivý duch a na jeho miesto nastúpili napätie a nevráživosť medzi pedagógmi. Študenti to vnímajú a ja si myslím, že škole treba vrátiť atmosféru z 90. rokov, keď sa nám podarilo pritiahnúť veľa kvalitných ľudí. Hoci sme nemali ani korunu, vyochovali sme vtedy generáciu Petrov Kerekesov a Markov Škopov. Chcem z umeleckej školy spraviť slobodný priestor, ktorý dáva impulzy, a nie strážený priestor, ktorý sa skôr podobá na policajnú akadémiu. Juraj Fellegi

Ondrej Šulaj osobne

15. h - uvedie v Kúpeľnej dvorane film *Všetko čo mám rád*

Sedenie v kine s človekom pohne

Šanghajské sny v meste, ktorému sa o veľkosti a ruchu Šanghaja ani nesnívalo. Stíchnuté duše v podmienkach, keď to má v dušiach poriadne znieť. Chladné svetlo v mäkkej kulise letnej atmosféry... To všetko sú príklady „správ odinakial“ smerom k tým, čo sedia v tme a mlčky sledujú obrazy pred sebou. Prvé tri vety sa totiž začínajú názvami filmov, ktoré v poslednom desaťročí zvíťazili na Art Film Feste. Takže sme doma – na festivale, kde sa o vzťahu filmu a diváka (a o ich vzájomnej potrebe) hovorilo už počas otváracieho ceremoniálu.

Komunikovať znamená aj v tomto prípade ochotu vnímať, klásť otázky, odpovedať, hľadať zmysel, spoznávať iné a na základe reakcií (interpretácií) aj seba. Filmy sa do človeka zapisujú rôzne, ale často sa ukazuje, koľko tých zápiskov v sebe nosíme. Ako keď si pomôžeme prirovnaním nejakej situácie k scéne z konkrétneho filmu namiesto jej vlastného opisu.

Tvorcovia zase neraz hovoria, že keď pripravujú projekt, obmedzujú pozeranie filmov, aby sa nedali ovplyvniť. Komunikácia tvorca so sebou samým je takisto veľká téma, a keď o nej filmár chce/vie dobre rozprávať, oplatí sa byť na festivale aj kvôli nemu.

Stáva sa, že po všetkom tom zložitom hľadaní v debatách tvorca podráždené reaguje na kritické články o svojom filme. Dá sa to pochopiť. Ale ani osamelé hľadanie „správneho textu“ nie je jednoduché (aj teraz počujem údery loptičky, ktorú si nervózne hádza hrdina filmu *Osvietenie* v obrovskej miestnosti vyludneného horského hotela, keď si nevie dať rady s prázdnyim papierom). Čo s tým? István Szabó by asi odporučal zjásť do kina. Lebo filmy „ukazujú ľuďom, že nie sú sami“.

Art Film Fest ešte premieta.

Daniel Bernát
šéfredaktor Film.sk,
mediálneho partnera AFF

3 OTÁZKY PRE...

Zoru Jaurovú

Ako čo najúčinnejšie prinášať k divákovi domáce snímky? Na dnešnej verejnej diskusii Efektívna distribúcia slovenských filmov o tom bude hovoriť aj Zora Jaurová, ktorá ako producentka spolu s Mátyášom Priklerom priniesla film Slovensko 2.0 k divákovi po prvý raz v modeli paralelnej distribúcie, naraz v kine, televízii, na webe aj DVD.

Prečo ste prišli s týmto modelom?

Radikálna zmena klasického distribučného cyklu je v zahraničí čoraz častejším trendom. Vynútila si ju zmena diváckeho správania, spôsobená vývojom digitálnych technológií. Na Slovensku vzniká čoraz viac medzinárodne ocenených filmov, ale ich návštevnosť v kinách je relatívne nízka. Slovensko 2.0 je špecifický film, ktorého divácky potenciál v kinách je ťažké odhadnúť a zároveň je do istej miery prezentáciou slovenskej kinematografie. Bolo našim cieľom dostať ho k čo najväčšiemu počtu divákov bez ohľadu na distribučný kanál. Myslím, že tento cieľ sa nám rozhodne podarilo naplniť.

Budú v blízkej budúcnosti producenti nútení hľadať nové formy distribúcie?

Producenti a distribútori to už robia dnes. S novými technológiami a zmenou správania publika nie je možné bojovať. Treba jej vyjsť v ústrety a hľadať spôsoby, ako to urobiť čo najoriginálnejšie a najefektívnejšie. Navyše, výroba väčšiny autorských európskych filmov je zaplatená majoritne z verejných zdrojov, takže by malo byť snahou producentov dostať ich k divákovi bez ohľadu na kanál.

V čom vidíte pozitíva, ale i negatíva paralelnej distribúcie?

Jej veľkou výhodou je možnosť koncentrovanejšieho proma a marketingu. Negatívom môže byť relatívne menšia návštevnosť v kinách, ktorá je však vyvážená podstatne vyšším počtom divákov v iných kanáloch.

Zuzana Sotáková, Film.sk

Prísľuby akcie z Východu

Prísľuby z Východu už piaty rok prinášajú na Art Film Fest výber z mainstreamových filmov východnej Ázie. Počas predchádzajúcich ročníkov si sekcia našla nielen svojich divákov, ale aj svojich filmárov, ktorí vytrvalo nakrúcajú zábavné filmy. Ani tento rok nie je núdza o romantiku, humor, napätie a akciu.

A k tomu všetkému ešte jeden svojský japonský film, ktorý je na programe dnes o 17. h v Cinemaxe D. Režisér Sion Sono zložil poctu klaskej japonskej gangsterke a nakrútil film Do poslednej klapky krvi. Tentoraz výrazne pod štyri hodiny, avšak o nič menej originálne, predstaví partiu amatérskych filmárov odhodlaných na všetko, len aby nakrútili ten najlepší jakuzi film. Keďže im „šťastie praje“, získajú zábery z prvej ruky.

V dvoch súdnych drámach, čínskom filme Tichý svedok, ktorý

uvádza Art Film Fest dnes o 14. 30 h v Cinemaxe D a v juhokórejskom Obhajcoví, ktorý premietne zajtra o 10.45 h vo Festivalovom kine ODA, hľadajú spravodlivosť právnici, v indonézskej Prepadovke 2, ktorá sa odohrá dnes o 20.30 h v Cinemaxe B, je to zas mladý policajt v utajení.

Tak, ako sa líšia ich pracovné prostredia, líšia sa aj „pracovné nástroje“ hlavných aktérov. V Tichom svedkovi sa tímy právnikov na strane obžaloby i obhajoby pokúsia nájsť pravdu v prípade vraždy snúbenice vysoko postaveného podnikateľa. Hrdina snímky Obhajca je zasa postava inšpirovaná bývalým kórejským prezidentom Ro Mu-hjongom. Ako mladý a úspešný právnik, ignorujúci negatívny dopad vojenského režimu v Južnej Kórei, prevezme prípad týkajúci sa „národnej bezpečnosti“. No a v Prepadovke 2 sa mladý policajt

infiltruje do jakartskej „rodiny“, aby pomohol odhaliť sieť špinavých obchodov a skorumpovaných policajtov. Namiesto obleku a ústavy sú jeho zbraňou rýchlosť, páste, lakte a kolena.

A odľahčenie ponúkne zajtra o 15. h v Cinemaxe B taiwanská komédia Zone Pro Site. Hoci cena pre najbizarnejší film z Prísľubov z Východu v tichosti putuje do Japonska, prídavné meno „bizarný“ sa hodí aj na tento film, ktorý patrí do žánru „foodie“ komédií a v ktorom sa v dôsledku viacerých náhod dcéra pouličného kuchára, jej mama, dvaja lokálni mafiáni a niekoľko kuchárskych legiend vrátane majstra menom Tigrí nos ocitnú v kuchárskom turnaji o milión taiwanských dolárov.

Adrián Žiška,
Kristína Aschenbrennerová,
zostavovatelia sekcie

Z filmu Prepadovka 2

FILMOVÉ TIPY NA DNES

Sme najlepší!

13. h, Kino Prameň, Trenčianske Teplice

Švédsky režisér Lukas Moodysson vytvoril humornú adaptáciu románu svojej manželky. Ten je z čias, keď prežívala búrlivú pubertu. Tri 12-ročné dievčatá zanedbávajú rodičia, a tak sa musia životom pretĺkať sami. Sú odvážne, tvrdé a silné, no zároveň zraniteľné a zmätené. Nič im však nezabráni v tom, aby si založili punkovú kapelu.

Všetky moje deti

17:30 h, Kúpeľná dvorana, Trenčianske Teplice

Divácky najúspešnejší domáci dokument v ére samostatného Slovenska. Pôsobivá snímka odкрýva problémy, s ktorými zápasia najzaostalejšie rómske osady na východnom Slovensku a súčasne je portrétom odvážneho a obetavého farára Mariána Kuffu, ktorý sa snaží o pretvorenie bývalých kriminálnikov, narkomanov či bezdomovcov.

Írski herci Simon Kirby a Barry Ward ako hlavné hrdinovia snímky

Jimmyho tančiareň je slobodná

„Nie je to len naša budova, je to náš život. Nesmieme dovoliť, aby nám ho vzali. Musíme žiť, tancovať, oslavovať, byť slobodní!“ hovorí mladý charizmatik pred davom. A ten mu tleska. Vo filme Jimmyho tančiareň, ktorý na otváracom ceremoniáli uviedol aj aktuálny 22. ročník Art Film Festu. Dnes si ho diváci môžu pozrieť o 16.15 h vo Festivalovom kine ODA.

Snímka, ktorú zaradili do tohtoročného oficiálneho programu prestížneho festivalu v Cannes, je v poradi už 12. filmom matadora svetovej kinematografie, britského režiséra Kena Loacha, uvedeným na Francúzskej riviére. A v poradi 29. hraným filmom slávneho tvorca. Ako sa vyjadril 77-ročný Ken Loach v Cannes, možno ostane už aj jeho posledným.

„Príbeh írskoho sociálneho aktivistu Jimmyho Graltona je typický loachovský film: ľudský, vášnivý, empatický, radostný a plný života,“ napísal britský denník The Guardian. „A dnes, viac než kedykoľvek predtým, potrebujeme hlasy a mysle,

ako je Loach. On má totiž schopnosť skombinovať hnev na nespravodlivosť so zdravým rozumom. A jeho životnou misiou je dávať priestor na plátne hrdinom, ktorých ostatní filmári ignorujú, lebo pre nich nie sú dosť pôvabní,“ dodala britská tlač.

Príbeh Jimmyho Graltona sa vracia do Írska 30. rokov minulého storočia a je nakrútený podľa skutočných udalostí, hoci Gralton patrí medzi zabudnuté postavy v írskych dejinách. A pritom je jediným írskym občanom, ktorého nasilu deportovali z krajiny a nasadili ho na loď do Ameriky. Pretože prekážal oficiálnej moci. Za to, že chcel, aby ľudia nežili len umorený život v ťažkých časoch, ale aby sa aj bavili, tancovali, čítali si, žili komunitný život a našli aj malé radosti. A preto založil mladý Jimmy v malom meste tančiareň, ktorá sa stala centrom života ľudí z nižšej sociálnej triedy. To však nedokázal stráviť miestny farár a oficiálna moc. Pretože Jimmy predsa ich poslušné ovečky môže demoralizovať! Hoci aj džezovou hudbou, na ktorú sa tak dobre tancuje.

„Myslím si, že je to nadčasový príbeh o ľuďoch, ktorí sa snažili zlepšiť život seba i druhým. Bojovali proti predsudkom a spoločenským konvenciám. A to badáme aj v dnešnom svete, preto sa možno do tohto príbehu ponoriť a identifikovať sa s hrdinami,“ povedala írka herečka Simon Kirby, jedna z hlavných predstaviteľiek filmu, ktorá osobne zavítala na Art Film Fest. „Ken Loach dal na plátne hlas ľuďom, ktorých iní filmári obchádzajú, a k tomu prímiešal aj svojský humor a zastrelil to univerzálnou témou. Preto nie je prevkapaním, že publikum v Cannes film prijalo veľmi dobre,“ doplnil zas írsky herec Barry Ward, ktorý stvárnil Jimmyho a tiež osobne navštívil Art Film Fest pri jeho slávnostnom otvorení.

„Prvýkrát sa film premietol v Dubline, pred domácim publikom. Prišiel aj náš prezident. Reakcie boli fantastické. Všetci sa tešili z príbehu o tomto výnimočnom mužovi, o ktorom dovtedy nepočuli a pritom je súčasťou našej írskych dejín,“ dodala Simon Kirby. (kiz)

STRUČNE

Katarzia a jej frajeri zahrá o 22. h vo Festivalovej kaviarni Kursalon v Trenčianskych Tepliaciach. Neobyčajný spev Kataríny Kubošiovej budú sprevádzať bubeník Marián Slávko a gitarista Michal Tolgessy.

Verejná diskusia s názvom Efektívna distribúcia slovenských filmov sa koná o 11. h v Kúpeľnej dvorane. Viesť ju bude Miroslav Ulman zo Slovenského filmového ústavu. Diskutovať budú riaditeľ Audiovizuálneho fondu Martin Šmatlák, generálny riaditeľ Slovenského filmového ústavu, prevádzkovateľ kina Lumiére a čestný predseda distribučnej spoločnosti Asociácia slovenských filmových klubov Peter Dubecký, členka Rady AVF a riaditeľka distribučnej spoločnosti Magic Box Slovakia Ľuba Féglová, scenárista, režisér, producent a prezident Slovenskej asociácie producentov v audiovizii Marián Urban, producent a riaditeľ produkčnej spoločnosti MPhilms Mátyás Prikler, producentka Zora Jaurová a členka Združenia prevádzkovateľov a pracovníkov kín v Slovenskej republike Magdaléna Sokolová a člen Rady Unie filmových distribútorov Tomáš Janisek. (sla, kiz)

OSOBNÉ UVEDENIA DNES

17.30 h – v Cinemaxe B uvedú režiséri Christiane Schmidt a Didier Guillain film *Les je ako pohorie*

17.30 h – v Kúpeľnej dvorane uvedie režisér Ladislav Kaboš film *Všetky moje deti*

18.45 h – vo Festivalovom kine ODA uvedie herec Marko Igonda film *Krok do tmy*

Krok do tmy
18:45 h, Festivalové kino ODA, Trenčín

Príbeh z obdobia komunizmu a partizánskeho odboja, v ktorom sa mladý lekár musí vyrovnáť so svojou trpkou minulosťou. Snaží sa nájsť strategickú stabilitu, no výčitky svedomia za minulé činy a neovládateľná vášeň k dvom ženám naraz, mu to znemožňujú. Novinka Miloslava Luthera je slovenským nominantom na Európsku filmovú cenu.

Labyrint strachu
20:00 h, Cinemax D, Trenčín

Nočná prehliadka predstaví aj film, ktorý vznikol podľa režisérovho osobného zážitku. Mladý pár sa stratí na ceste, na ktorej boli presmerované dopravné značky. Nočná mora sa začína vo chvíli, keď zistia, že sú v labyrinte. Desivú atmosféru dotvára najmä neistota, strach a postupne aj podozrenie voči sebe navzájom.

Biely boh
21. h, Kino Prameň, Trenčianske Teplice

Výnimočná maďarská snímka uznávaného Kornéla Mundruczóa vystavuje kritiku ľudskú nadradenosť a na plátne prináša konflikt Lili a jej otca, ktorý plní nezmyselné úradné predpisy o zákaze chovu križných plemien a vyhodí jej psa na ulicu. Film mal svetovú premiéru v Cannes, kde zvíťazil v sekcii Un certain regard. (sla)

DOLEDOLE – nová formácia speváčky Zdenky Prednej a hudobného producenta Oskara Rózu včera koncertom spríjemnila večer festivalovým návštevníkom. foto: Radovan Stoklasa

I want to create space of freedom

Milan Lasica, Milan Kňažko, Attila Mokus and Kateřina Šafaříková are among the actors Ondrej Šulaj has cast in his feature debut. As he tries the director's chair for the first time, filming an adaptation of Ladislav Ballek's novel *Locust Trees*, the screenwriter arrives at Art Film Fest tomorrow to receive the Golden Camera. The film, entitled *Agave*, marks Šulaj's return to Ballek's work, as he began his career by adapting the author's novel *The Assistant* in the early 80s.

After 30 years in the industry, what prompted you to direct a feature film?

No matter your age, you should always take on all sorts of challenges. I've just finished 10 days of shooting, and though I have experience with directing theatre and television, I still have lots to learn. Ironically, right when Art Film Fest is awarding me the Golden Camera, ostensibly for my lifetime achievement, I'm also making my debut.

You were a filmmaker through the 90s, when Slovak cinema nearly ceased to exist. How was that possible?

Martin Šulík and I found the producer Rudolf Biermann, who at the time was an avid fan and wanted to make rather uncommercial films. Thanks in part to him, we were able to make all sorts of films. But there was another problem aside from funding. In the 80s many complained about how sorry the situation was and how Koliba Studios wouldn't let them make their voices fully heard. Well in the 90s, when they were finally able to, it turned out they didn't actually have any interesting projects... The grant commission at the Ministry of Culture received five or six grant proposals per year. Now it's more like 50 or 60. And that's why so few films were made in the 90s.

Where did the filmmakers with ideas come from?

Young documentarians have broken into fiction film, and they're

making their presence known in a big way. Their films are often based mainly on social themes, similar to the ones they cut their teeth on. But I get the feeling that they're gradually entering uncharted thematic territory for Slovak cinema. For all these reasons, these years could well be a pivotal time for Slovak film in general to gain momentum.

Where do you draw your themes from?

Mostly directors come to me first, as have Martin Šulík, Štefan Uher, and Dušan Hanák, too. I'm not the type to lock myself in my office for two years in search of a topic.

What kind of topics speak to you?

I'm always attracted by turning points in history. Like *Agave*, which takes place two years after the Second World War. In times like those, characters express themselves more strongly. And I like characters who walk on a razor's edge, at the limits of their options and abilities. The present, when events are forgotten

a month after they happen, doesn't appeal to me.

How can cinema benefit from the Film and Television Faculty at Bratislava's Academy of Performing Arts, where you are to return as dean?

The times when we had a mere four rooms, one old editing table and a few cameras on their last legs in an old building on Ventúrska ulica – those days are behind us. The new building is well equipped, technically and otherwise. But I have the feeling that the creative spirit has faded away, replaced by tension and animosity among the instructors. The students feel it, and I think we need to bring back the ambiance of the 90s, when the school was able to attract many first-rate people. Though we were flat broke, we managed to foster a generation of filmmakers like Peter Kerekes and Marko Škop. I want to turn the art school into a free space that inspires, not a guarded area closer to a police academy. **Juraj Fellegi**

Festival sa koná pod záštitou a s finančnou podporou predsedu vlády Slovenskej republiky

Festival finančne podporil AUDIOVIZUÁLNY FOND

Hlavní reklamní partneri

Reklamní partneri

Oficiální prepravcovia

Logistický partner

Partneri

Oficiálny dodávateľ

Hlavní mediální partneri

Mediální partneri

